

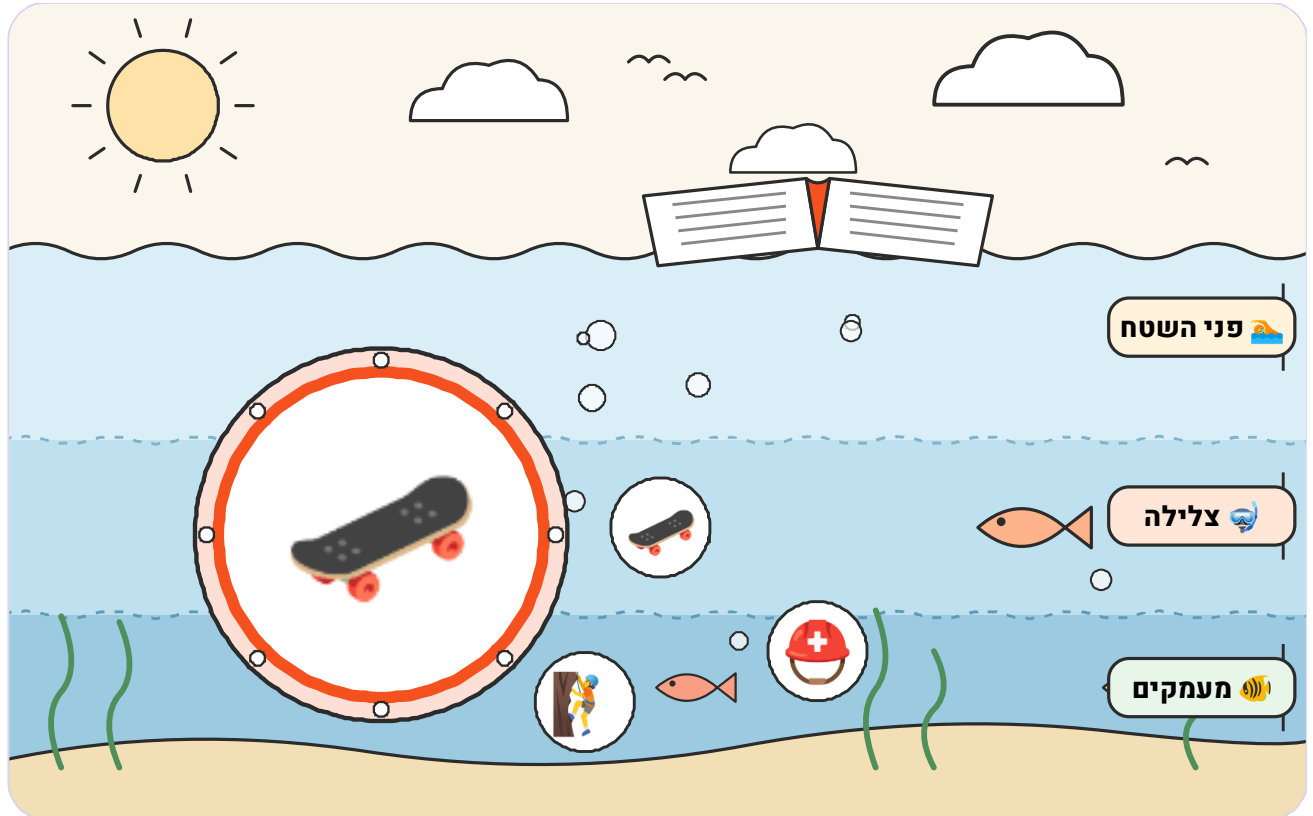


חוברת תלמיד • קריאה והבנה • חט"ע (לכיתות י"ב)

ספורט אתגרי: אומץ עם ראש



לרקוד על הקצה בחוכמה, הקרש של ניב, אומנות הנפילה, והספורט האתגרי שנכנס לאולימפיאדה – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.



תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 18 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חט"ע

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה





מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה - חט"ע. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבחין בין אומץ לפזיזות ולהבין שאומץ בספורט אתגרי הוא ניהול סיכונים: הכנה, ציוד מגן, הדרגתיות והשגחה של מבוגר/ת או מדריך/ה מוסמך/ת.
- לאתר מידע בטקסט ובטבלה, להסיק מסקנות, לזהות את מבנה הטקסט (רצף, השוואה, טיעון) ולהבין מילות קישור ומשמעות של מילים לפי שורשן.
- לגבש עמדה מנומקת על כניסת הספורט האתגרי לאולימפיאדה, תוך הצגת טענת נגד והפרכתה, ולחבר את הנושא לחוויה אישית של כישלון ראשון והתמדה.

גרסה קצרה - 10 דקות

קוראים יחד את הטבלה מהטקסט המידעי ואת המשפט 'אומץ לוקח סיכון אחרי שהכין את עצמו אליו; פזיזות לוקחת סיכון במקום להכין את עצמה'. אחר כך מספרים בקצרה את נקודת המפנה בסיפור של ניב ותרגול עש"ד"ק (ישיבה במקום ונשימה בלבד). מסיימים בכרטיס יציאה: שלושת צעדי הנפילה הנכונה, וחזרה על כלל הבטיחות: מתאמנים רק עם ציוד מגן (קסדה, מגני ברכיים ומרפקים), במקום מתאים ובהשגחת מבוגר/ת או מדריך/ה מוסמך/ת - ולא מחקים פעלולים מסרטונים ברשת.

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו לרגע: האם אפשר להיות אמיצים וזהירים באותו הזמן? ספרו על משהו חדש שניסיתם (ספורט, נגינה, ריקוד, בישול) ובפעם הראשונה לא הצליח לכם. מה עשיתם אחר כך? ולא כולם אוהבים ספורט אתגרי, וזה בסדר גמור. גם על תחביב אחר אפשר לספר.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן בתנועה: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק מתאים לרגע שאחרי נפילה ראשונה מהקרב, כשהפחד עולה: ע – עוצרים ואומרים 'עצור!', ש – מכווצים ומשחררים לאט את האגרופים, נ – נשימה איטית לבטן ונשיפה ארוכה, ד – דיבור עצמי: 'לומדים ליפול נכון, צעד אחרי צעד', ק – קדימה: תרגיל קטן אחד עם קסדה ומדריך/ה, כמו ששירה עשתה עם ניב. מעש"ה עוזר לתמוך בחבר/ה שנפל/ה ונבהל/ה: מחויבות ('אני כאן איתך'), עידוד לפעולה (צעד קטן עכשיו), שאלות ('מה קרה? מה עוזר לך?') והבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). גש"ר מאח"ד מציע כמה ערוצי התמודדות: גוף (נשימה וציוד מגן), שכל (תכנון בשלבים), רגש (להכיר בפחד), אמונה וערכים (אומץ עם ראש), חברה (מדריך/ה, חברים וחברות) ודמיון (לדמיון את 'השבוע השלישי'). נפילה ראשונה מהקרב והפחד עולה? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים 'עצור!', מכווצים ומשחררים שרירים, נשימה איטית לבטן, דיבור עצמי – 'לומדים ליפול נכון, צעד אחרי צעד', וקדימה – תרגיל קטן אחד עם קסדה ומדריך/ה. אומץ עם ראש – ולא מחקים פעלולים מהרשת.

מעריך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת הפתיחה: האם אפשר להיות אמיצים וזהירים באותו הזמן? כל תלמיד/ה משתף/ת במשפט אחד על דבר חדש שניסה/ניסתה ולא הצליח בפעם הראשונה (ספורט, נגינה, בישול). מדגישים שלא כולם אוהבים ספורט אתגרי, וזה בסדר גמור. מציגים את שקופית הפתיחה ואת שלושת מפלסי הצלילה.
10	צלילה לטקסט המידעי עם הטבלה	קריאה משותפת של 'ספורט אתגרי: לרקוד על הקצה' – בחוכמה'. עוצרים בתחנת העצירה ליד הטבלה: איזה ענף מדבר אליכם, ואיזה פרט בטיחות הפתיע אתכם? מסכמים יחד: אומץ לוקח סיכון אחרי שהכין את עצמו אליו, ופזיזות לוקחת סיכון במקום להכין את עצמה. מקריאים בקול את כלל הבטיחות הקבוע.
10	הסיפור ואומנות הנפילה	קוראים את 'הקרב של ניב' ומאתרים את נקודת המפנה: מנפילה שגרמה לו לרצות לוותר ועד 'זה פשוט שבוע שלישי'. ממחישים את עש"ן ד"ק כפי ששירה עשתה עם ניב. אחר כך מציגים את רצף הנפילה הנכונה (מתכופפים, מרפים, מתגלגלים) כהסבר מילולי ובאיור בלבד, בלי תרגול פיזי בכיתה. מבררים יחד למה לא בולמים נפילה בידיים.
10	הטקסט הטיעוני: האולימפיאדה	קוראים את 'מהפכת טוקיו' (בחט"ע את המאמר המלא, ובחט"ב קטעים ממנו). מזהים בזוגות טענה, נימוק, טענת נגד והפרכה ומסקנה, וממיינים משפטים לפי תפקידם בטיעון. מסמנים מילות קישור (אולם, לפיכך, יתרה מזו, אף על פי ש...) ומסבירים את היחס הלוגי של כל אחת.
7	המעמקים: עבודה בתחנות	כל תלמיד/ה בוחר/ת משימה אחת: כרטיס בטיחות לענף מהטבלה, רשומת המחברת של ניב לשבוע הרביעי, או פסקת טיעון על ענף חדש באולימפיאדה. אפשר גם משחק 'בחרו את הדרך' בגרסה המתאימה לרמה. תלמידים ותלמידות שאינם אוהבים ספורט אתגרי יכולים לכתוב על תחביב אחר.
3	סגירה וכרטיס יציאה	מעגל קצר: משפט אחד על 'אומץ עם ראש'. ממלאים כרטיס יציאה אחד מתוך שלושה, וחוזרים פעם אחרונה על כלל הבטיחות: ציוד מגן, מקום מתאים, השגחה, ולא מחקים פעלולים מהרשת.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיית שלושת המפלסים. לפני הקריאה: מפעילים ידע קודם (מה אתם יודעים על ספורט אתגרי? מה רואים בסרטונים ומה לא רואים?) ומנבאים לפי הכותרת. בזמן הקריאה: עוצרים בתחנות העצירה, מסמנים מילות קישור ומילים חדשות ומשערים את פירושן לפי השורש (ד-ר-ג, י-ס-ד). אחרי הקריאה: עונים בשלוש עומקים. בפני המים מאתרים מידע כתוב, מתחת למים קוראים בין השורות ומזהים מבנה (רצף, השוואה, טיעון), ובמעמקים מביעים דעה, מתחברים אישית וכותבים.
- בטיחות מעל הכול. לא מדגימים ולא מתרגלים נפילות, גלגולים או תרגילים בכיתה, וגם לא מבקשים מתלמידים ותלמידות להראות 'טריק'. את רצף הנפילה מסבירים במילים ובאיור בלבד, ומפנים לחוג עם מדרך/ה מוסמך/ת. אם עולים סרטונים של פעלולים, מנתחים אותם בביקורתיות (מה לא רואים? כמה שנות תרגול וציוד יש מאחורי הקפיצה?) ולא מקרינים אותם. כדאי לוודא את הנתונים לפני השיעור: שנת ההחלטה 2016, המשחקים בטוקיו שנערכו ב-2021, הענפים שנוספו, ו-18 אירועים ו-474 ספורטאיות וספורטאים' (לוודא). כדאי גם להקפיד שבטקסטים לא מופיעים שמות של ארגוני תקינה או של אנשים: כותבים 'קסדה עם תו תקן'.
- מרחב בטוח. השיחה על כישלון ראשון, פחד ונפילות היא שיחה תומכת ולא טיפול. מכבדים מי שלא רוצה לשחק, וזוכרים שלא כולם אוהבים ספורט אתגרי וש אפשר לדבר על כל תחביב. אם תלמיד/ה מספר/ת על פציעה, על לחץ חברתי לבצע 'אתגר' מסוכן או על מצוקה רגשית, פונים ליועצת (אפשר גם לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים) ומעדכנים לפי נוהלי בית הספר.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ע

מפתח: 1 – לשכנע שהכניסה לאולימפיאדה נכונה בתנאי שהקהילה תשמור על הרוח (ב); 2 – הפסקה החמישית מציגה טענת נגד (א); 3 – 'יתרה מזו' מביע הוספה והעצמה (ב); 4 – זהב מסמל הישגים והכרה, ונשמה מסמלת רוח, חופש ויצירתיות (א). אוצר מילים: ממסד הוא הגופים הרשמיים (א). משפט ההפרכה: 'שיפוט לא מבטל את היצירתיות'. קריאה ביקורתית: הטענה – המהלך נכון בתנאי שהקהילה תשמור על הרוח; ראייה – תקציבים, מתקנים בטוחים ומאמנים, או נתוני האירועים והספורטאים; טענת נגד – השיפוט עלול לשטח את החופש; הפרכה – האולימפיאדה נוספה לפארק ולא החליפה אותו, והשיפוט מתחשב בסגנון ובמקורות. מתווה לחיבור: פתיח עם טענה ('כניסת ענף לאולימפיאדה מיטיבה איתו בעיקר כש...'), נימוק 1 – בטיחות ומשאבים ('משום ש...'), נימוק 2 – מודלים לחיקוי ושוויון ('יתרה מזו...'), טענת נגד ('אולם יש הטוענים ש...'), הפרכה ('אף על פי שהחשש מובן...'), ומסקנה ('לפיכך...'). מעריכים לפי מבנה, ביסוס, לכידות, מגוון מילות קישור ומשלב תקני.

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	ב. לשכנע שכניסת הספורט האתגרי לאולימפיאדה נכונה, בתנאי שהקהילה תשמור על רוחו
2	א. מציגה טענת נגד לעמדת הכותב/ת
3	1. נכון 2. לא נכון 3. לא נכון 4. נכון
5	„שיפוט לא מבטל את היצירתיות...”
6	טענתי היא שהמהלך הזה נכון ← טענה; הכרה רשמית מביאה תקציבים, מתקנים בטוחים ומאמנים מקצועיים ← נימוק / ראיה; נוספו 18 אירועים ו-474 ספורטאיות וספורטאים ← נימוק / ראיה; שיפוט אולימפי עלול 'לשטח' את החופש הזה לנוסחה של ניקוד ← טענת נגד; נשמה קשה למדוד בעשירות נקודה ← טענת נגד; בשביל זה צריך גם זהב וגם נשמה ← מסקנה
7	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
8	א. הגופים והמוסדות הרשמיים שקובעים כללים
9	ב. הוספה והעצמה
10	א. זהב: הישגים והכרה רשמית; נשמה: הרוח, החופש והיצירתיות





כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט



מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?



בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?



מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט



מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.



עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?



ממפים את הטיעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט



מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?



קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?



מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון



מתחבר אליי



מפתיע אותי



לא הבנתי



משפט חשוב



מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?



כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי



מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים



צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה



שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט טיעוני

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
ממסד	גופים רשמיים ומוסדות שקובעים חוקים וסדרים	
פזיז	פועל/ת מהר ובלי מחשבה, בלי לשקול סכנות	
פעלולים	תרגילים מסוכנים ומרשימים	
לשטח	להפוך משהו מגוון ועשיר לאחיד ופשוט	
בהדרגה	שלב אחר שלב, לאט ובהתמדה	



כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂



המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

ספורט אתגרי: אומץ עם ראש
חט"ע



צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

ספורט אתגרי: אומץ עם ראש
חט"ע



פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

ספורט אתגרי: אומץ עם ראש
חט"ע





כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

ממסד	גופים רשמיים ומוסדות שקובעים חוקים וסדרים
פזיז	פועל/ת מהר ובלי מחשבה, בלי לשקול סכנות
פעלולים	תרגילים מסוכנים ומרשימים
לשטח	להפוך משהו מגוון ועשיר לאחיד ופשוט
בהדרגה	שלב אחר שלב, לאט ובהתמדה
יתרה מזו	הוספה והעצמה של נימוק
אולם	ניגוד: מעבר לטענת הנגד
אף על פי ש...	ויתור: הכרה בחשש ודחייתו





הטקסט • טקסט טיעוני

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט טיעוני. האם לדעתכם ענף שנולד ברחוב או בחוף יכול להישאר "חופשי" גם כשהוא עולה לבמה אולימפית? כתבו השערה במשפט אחד.

הניחוש שלי:

מילון קטן

ממסד

גופים רשמיים ומוסדות שקובעים חוקים וסדרים

פזיז

פועל/ת מהר ובלי מחשבה, בלי לשקול סכנות

פעלולים

תרגילים מסוכנים ומרשימים

לשטח

להפוך משהו מגוון ועשיר לאחיד ופשוט

בהדרגה

שלב אחר שלב, לאט ובהתמדה

הערות שלי

1 שלושה ענפים שנולדו בחניונים, בחופים ועל קירות טיפוס קיבלו פתאום במה אולימפית. בשנת 2016 הוחלט להוסיף לאולימפיאדת טוקיו (שנערכה ב-2021) חמישה ענפים חדשים, וביניהם סקייטבורד, טיפוס ספורטיבי וגלישת גלים. האם זהו ניצחון גדול לספורט האתגרי, או תחילת הסוף של רוחו החופשית?

2 הסיבה המוצהרת הייתה ברורה וישירה: מארגני המשחקים הסבירו שהם רוצים לקחת את הספורט אל הנוער, משום שאי אפשר עוד לחכות שהנוער יבוא אליו מעצמו. לפיכך נערכו חלק מהתחרויות החדשות במתקנים עירוניים זמניים, בלב העיר. טענתי היא שהמהלך הזה נכון, בתנאי אחד: שהקהילה המקומית תמשיך לשמור על הרוח של הענפים.

3 הנימוק הראשון הוא בטיחות והזדמנויות. הכרה רשמית מביאה תקציבים, מתקנים בטוחים ומאמנים מקצועיים. יתרה מזו, היא משנה את המסר הציבורי: הספורט האתגרי נראה פחות כמו הימור ויותר כמו מקצוע שלומדים בהדרגה, עם ציוד ובהדרכה. זה בדיוק המסר שבני ובנות נוער צריכים לשמוע: מתאמנים רק עם ציוד מגן (קסדה, מגני ברכיים ומרפקים), במקום מתאים ובהשגחת מבוגר/ת או מדריך/ה מוסמך/ת – ולא מחקים פעלולים מסרטונים ברשת.

4 הנימוק השני הוא מודלים לחיקוי. ילדה שגולשת בפארק השכונתי רואה פתאום את הענף שהיא אוהבת על הבמה הגדולה בעולם, עם ספורטאיות וספורטאים שמוכיחים שאומץ הוא תוצאה של שנים של תרגול, ולא של רגע פזיז אחד. ואגב, לפי הדיווחים, באותם משחקים נוספו 18 אירועים ו-474 ספורטאיות וספורטאים, כמעט בשוויון מגדרי מלא.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

5 אולם יש גם טענת נגד ראויה לכבוד. חלק מהספורט האתגרי נולד דווקא הרחק מהממסד: בלי שופטים, בלי חוקים, עם יצירתיות חופשית. שיפוט אולימפי עלול 'לשטח' את החופש הזה לנוסחה של ניקוד. יש מי שטוענים שמה שהופך את הענפים האלה למיוחדים הוא הנשמה, ונשמה קשה למדוד בעשירות נקודה.

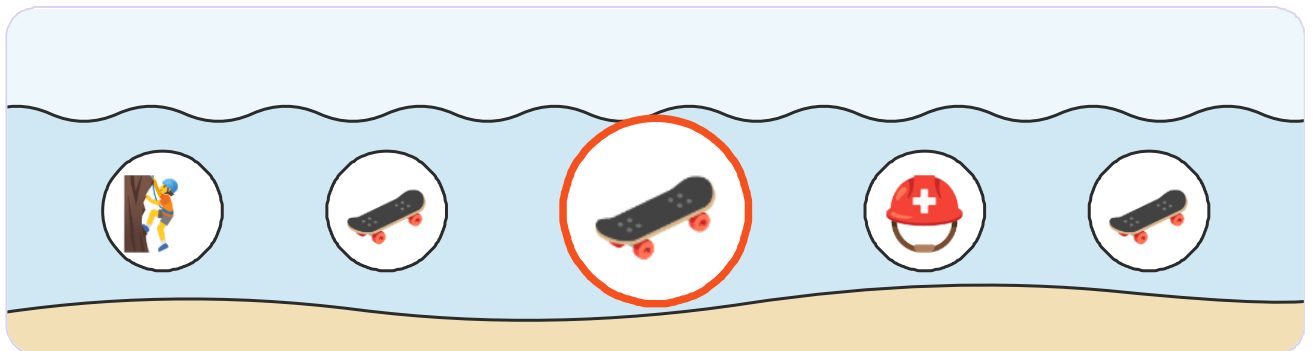




מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

6 אף על פי שהחשש מובן, הוא מתעלם מעובדה פשוטה: האולימפיאדה לא החליפה את הפארק השכונתי, היא נוספה לו. שיפוט לא מבטל את היצירתיות. ספורטאים ממשיכים להמציא תרגילים חדשים, ובענפים האלה השיפוט מתחשב בדרך כלל גם בסגנון ובמקוריות. הבמה נותנת הכרה, בטיחות והזדמנויות, והקהילה שומרת על הרוח, על היצירתיות ועל השמחה.

7 לפיכך, לדעתי, המבחן האמיתי אינו השאלה אם הספורט האתגרי שייך לאולימפיאדה, כי הוא כבר שם. המבחן הוא אם נצליח להביא את הבמה אל הספורט בלי לאבד את מה שעשה אותו ראוי לבמה מלכתחילה. ובשביל זה צריך גם זהב וגם נשמה. ומה דעתכם?





שם: _____

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה

חלק א' - שחייה על פני השטח

בחלק הזה תחפשו בטקסט מידע מפורש: עובדות, מספרים וטענות.



איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מהי מטרתו העיקרית של המאמר?

- א. לדווח על תוצאות התחרויות בטוקיו
ב. לשכנע שכניסת הספורט האתגרי לאולימפיאדה נכונה, בתנאי שהקהילה תשמור על רוחו
ג. להוכיח שאין מקום לספורט אתגרי באולימפיאדה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה תפקידה של הפסקה החמישית במבנה הטעון?

- א. מציגה טענת נגד לעמדת הכותב/ת
ב. מביאה ראיה מספרית התומכת בטענה
ג. מסכמת את המאמר ומציגה מסקנה

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

3

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
ההחלטה להוסיף ענפים חדשים לאולימפיאדת טוקיו התקבלה בשנת 2016.	☐	☐
לאולימפיאדת טוקיו נוספו שלושה ענפים חדשים בלבד.	☐	☐
לפי הכותב/ת, שיפוט אולימפי מבטל את היצירתיות.	☐	☐
באותם משחקים נוספו 474 ספורטאיות וספורטאים, כמעט בשוויון מגדרי מלא.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

4

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מדליות

עשירות

הימור

מתקנים

מחסן מילים:

1. חלק מהתחרויות החדשות נערכו ב_____ עירוניים זמניים, בלב העיר.
2. הספורט האתגרי נראה פחות כמו _____ ויותר כמו מקצוע שלומדים בהדרגה.
3. נשמה קשה למדוד ב_____ נקודה.





שאלות לפי עומק • חט"ע

שם:

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

חלק ב' - צלילה

בחלק הזה תנתחו את מבנה הטיעון, את מילות הקישור ואת האמצעים הרטוריים.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

5

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו הכותב/ת מציג/ה את טענתו/ה המרכזית ואת התנאי שלה.
- סמנו בירוק את המשפט בפסקה השישית שמפריך את טענת הנגד.
- סמנו בקו את המשפט שבו הכותב/ת מפריך/ה את טענת הנגד.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

6

מיינו את המשפטים מהמאמר לפי תפקידם בטיעון. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טענה	נימוק / ראיה	טענת נגד	מסקנה
טענתי היא שהמהלך הזה נכון	☐	☐	☐	☐
הכרה רשמית מביאה תקציבים, מתקנים בטוחים ומאמנים מקצועיים	☐	☐	☐	☐
נוספו 18 אירועים ו-474 ספורטאיות וספורטאים	☐	☐	☐	☐
שיפוט אולימפי עלול 'לשטח' את החופש הזה לנוסחה של ניקוד	☐	☐	☐	☐
נשמה קשה למדוד בעשירות נקודה	☐	☐	☐	☐
בשביל זה צריך גם זהב וגם נשמה	☐	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

7

מתחו קו בין מילת הקישור לתפקידה הלוגי בטקסט

1. יתרה מזו	●	א. ויתור: הכרה בחשש ודחייתו	●
2. אולם	●	ב. הוספה והעצמה של נימוק	●
3. אך על פי ש...	●	ג. מסקנה הנובעת מהדברים	●
4. לפיכך	●	ד. ניגוד: מעבר לטענת הנגד	●





שם:

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

משמעות ביטוי

צלילה • בין השורות

8

המילה 'ממסד' בפסקה החמישית נגזרת מהשורש י-ס-ד. מה פירושה בהקשר?

א. הגופים והמוסדות הרשמיים שקובעים כללים

ב. בסיס העץ של הקרש

ג. קבוצת חברים שגולשים יחד

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

9

מהו היחס הלוגי שמביע הצירוף 'יתרה מזו' בפסקה השלישית?

א. ניגוד

ב. הוספה והעצמה

ג. סיבה ותוצאה

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

10

במשפט 'צריך גם זהב וגם נשמה', מה מסמלות שתי המילים?

א. זהב: הישגים והכרה רשמית; נשמה: הרוח, החופש והיצירתיות

ב. זהב: כסף לספורטאים; נשמה: רגשות קהל

ג. שתיהן מתארות סוגים של מדליות

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

11

המאמר נפתח בשאלה ומסתיים בשאלה. הסבירו את תפקידה של כל אחת מהשאלות ואת הקשר ביניהן במבנה הטיעון.

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

12

הסבירו כיצד הכותב/ת מפרך/ה את טענת הנגד בפסקה השישית, והעריכו אם ההפרכה משכנעת. נמקו על סמך הטקסט.





שאלות לפי עומק • חט"ע

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

שם:

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

13

השלימו את הטבלה: לכל רכיב (נימוק ראשון, נימוק שני, טענת נגד) כתבו ניסוח במילים שלכם ודוגמה מהטקסט.

רכיב בטיעון	ניסוח במילים שלכם	דוגמה או ראייה מהטקסט

חלק ג' - מעמקים

בחלק הזה תביעו עמדה, תיצרו ותחברו את הנושא לעולם שלכם.



העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

14

על פי המאמר, מה ההבדל בין אומץ "עם ראש" לבין רגע פזיז? מה יואב יכול לעשות במקום זאת?

מקרה לבחינה: הסרטון של יואב



יואב, בן 16, ראה ברשת סרטון של קפיצה מסוכנת בסקייטבורד מעל מדרגות. הוא רוצה לנסות אותה כבר היום, בלי קסדה, כדי להוכיח לחברים שהוא אמיץ.





שאלות לפי עומק • חט"ע

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

שם:

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

15

שלב א', קריאה ביקורתית: רשמו במשפט אחד כל אחד מאלה: הטענה של הכותב/ת, ראייה אחת, טענת הנגד, וההפרכה שלה. האם ההפרכה משכנעת אתכם? נמקו. שלב ב', כתיבה טיעונית (8-10 שורות): 'האם כניסת ענף חדש לאולימפיאדה מיטיבה איתו?' הקפידו על פתיח ובו הטענה שלכם, שני נימוקים (לפחות אחד מבוסס על המאמר), טענת נגד והפרכתה, ומסקנה. השתמשו בשלוש מילות קישור לפחות (אולם, לפיכך, יתרה מזו, אף על פי ש..., משום ש...). אפשר לבחור תחביב אחר שאתם אוהבים ולשאול מה היה משתנה בו אילו הפך לענף אולימפי.

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

16

חבר/ה נפל/ה בתחרות סקייטבורד ואומר/ת: "אני לא מספיק אמיץ/ה, אני פורש/ת". כתבו 5-6 שורות תגובה על פי מעש"ה: אמרו "אני כאן איתך", הציעו משימה קטנה, שאלו שאלה שמעוררת חשיבה, ועזרו לסדר: מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה.





שאלות לפי עומק • חט"ע

מהפכת טוקיו: גם זהב וגם נשמה (המשך)

שם:

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

17

מעגל שיח

- מה ההבדל בעיניכם בין אומץ לפזיזות? תנו דוגמה מהחיים, לא רק מספורט.
- למה לדעתכם סרטונים קצרים ברשת מציגים רק את הקפיצה המוצלחת ולא את אלפי שעות התרגול והנפילות? איך זה משפיע על מי שצופה?
- ניב אמר: 'זה פשוט שבוע שלישי'. מה אפשר ללמוד מזה על התמדה אחרי כישלון ראשון? מה עוזר לכם לא לוותר?
- האם כדאי שתחביב שנולד ברחוב או בשכונה יהפוך לענף אולימפי? מה מרוויחים ומה עלולים להפסיד?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

18

שרטטו במה אולימפית ולידה פארק שכונתי. כתבו ליד כל אחד מה הוא נותן לספורט האתגרי לפי המאמר.





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לזהות טענה, נימוקים, טענת נגד והפרכה במאמר טיעוני.
			אני יודע/ת להסביר את תפקידן של מילות קישור כמו "אולם" ו"יתרה מזו".
			אני יודע/ת להסביר את הסמל "גם זהב וגם נשמה".



ספורט אתגרי: אומץ עם ראש • חט"ע

כרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. כתבו במשפט אחד את התנאי שהכותב/ת מציב/ה לטענתו/ה.

2. איזה נימוק במאמר שכנע אתכם יותר? למה?

3. השלימו: "אומץ עם ראש פירושו..."

כמה נהנית מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • ספורט אתגרי: אומץ עם ראש • חוברת תלמיד לחט"ע 🤿

